

Szondolát

Szerkeszti: Kemenes Lajos

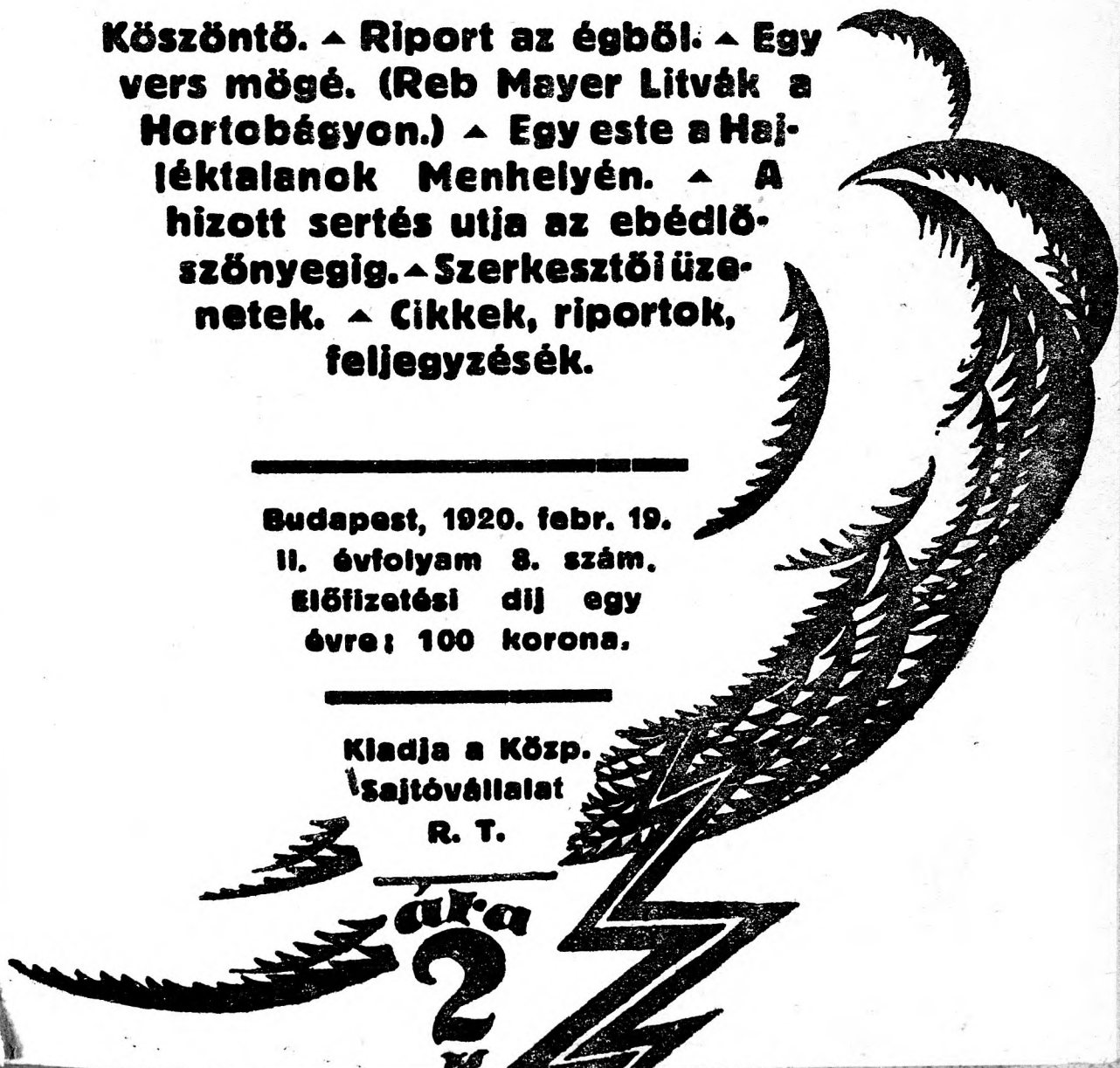
Tartalom:

Köszöntő. ▲ Riport az égből. ▲ Egy vers mögé. (Reb Mayer Litvák a Hortobágyon.) ▲ Egy este a Hajléktalanok Menhelyén. ▲ A hizott sertés utja az ebédlőszőnyegig. ▲ Szerkesztői üzenetek. ▲ Cikkek, riportok, feljegyzések.

Budapest, 1920. febr. 19.
II. évfolyam 8. szám.
Előfizetési díj egy
évre: 100 korona.

Kiadja a Közp.
Sajtóvállalat
R. T.

ár
?

Szindó

Magyar

A jogászvilág
nélkülözhetetlen
szaklapja a

„Magyar Jogi Szemle”

A Magánjog Tára, Hiteljog Tára, Polgári Törvénykezési Jog Tára, Büntetőjog Tára mellékletekkel együtt. Kéthetenként jelenik meg. Kérjen mutatvány-számot. Kiadóhivatal Gerlóczy-u. 11.

Hirdetéseket a Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Uj Lap, Gondolat, Répes Krónika és Neue Post-ra felvez a kiadóhivatal, Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. sz.

Megalapítjuk a keresztény magyarság nagybankját. Fektesse mindenki nélkülözhető pénzét a

MAGYAR NEMZETI GAZDASÁGI BANK

részvényeibe. Ez a legjobb tőkebefektetés. A bank 30.000.000 K alaptőkével alakul. Egy részvény ára az alapítási költséggel együtt 105 korona. Részvényeket jegyezni lehet az alapítók iró-dájában, IV., Gerlóczy-utca 11. I. emelet.

Sajtóügyi tanulmány

Helyreigazitási jog

Irta dr. Öhidi Lógmán L.

Ugy a jogkereső készségnek, mint a szerkesztőseknek nélkülözhetetlen utmutató. Ára 6 K. Kapható a szerzőnél: Bpest, VIII., Iószekörút 37-39. I. 7.

MÉG MINDIG NEM TUDJA,

hogy a nemzetietlen, erkölcsetlen sajtó juttatta a bolsevista gajdoszba Magyarországot?

MÉG MINDIG NEM TUDJA,

hogy csak a becsületes, őszinte, komoly, nemzeti keresztény sajtó mentheti meg jövőnket?

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BPEST, IV.,
GERLÓCZY
UTCA 11.

SIRKÖVEK

Legnagyobb választékban 300 K-tól feljebb **MAZZI LUIGI** sirkőgyár, Budapest, VII., Garay-utca 39. Viszontelárusítókknak nagy jutalék.

Szerkesztőségi órák mindennap 10 és 12 óra között. Köziratokat nem adunk vissza. Előfizetési ár: egy évre 100 K, félévre 50 K, negyedévre 25 K.

Somolai

Köszöntő.

Reménységgel és bizalommal üdvözöljük a háboru és forradalmak által megpróbált, szomorú és koldus magyar nép képviselőit: a nemzetgyűlést. Nincsen az üdvözlésünkben ujjongó öröm és mámoros lelkesedés. Még nagyon sajognak hátunkon és mellünkön a kegyetlen sors korbácsütéseinek kék foltjai, még fojtogat a sivár jelen, amely józanságra és hideg mérlegelésre kényszerít. Még nem tudunk felmelegedni, még nem merünk örvendezni, de már érezzük, hogy nyugvóponthoz jutottunk, nyugodtan és komolyan tekintünk a fényes dunaparti palota felé! Figyelünk és várunk.

Megvalljuk, bennünket a jogfolytonosságnak és a jogi formáknak kérdése nem izgat tulságosan. Mikor a romokon új világot kell építeni, nem köthetjük a sorsunkat paragrafusokhoz és megmerevedett hagyományokhoz. A nemzetgyűlést a magyar népakarat szuverén letéteményesének tekintjük, amely arra hivatott, hogy lerakja boldogulásunk alapjait. És az összeült nemzetgyűlés legelőnyösebb vonásának éppen azt

tartjuk, hogy — oly sok idő után — ismét a *nemzeti és faji öncéluság* jegyében kezdheti meg munkálkodását a magyar nép képviselője.

A magyarság — akarata ellenére — idegen érdekek uszályhordozójává süllyedt, nem élhette a saját, lényegéből fakadó, egyéniségének megfelelő életét. Guzsba volt kötve a testünk és a lelkünk. Nemzeti aspirációinkat elnyomták, terveinket, vágyainkat, akarásunkat letörték. Jeliszavakon nyargaló, züllött politikánk pedig sirt ásott a magyar népnek. Liberalizmusunk bankuralmat, korrupciót, szabad csalást és elnyomást, demokráciánk pedig demagógiát jelentett. A katasztrófának szükségképpen be kellett következnie.

A háboru és a forradalmak az elvérzett, kifosztott és megcsonkított Magyarországból tabula rázát csináltak. És mi a romok fölött állva, oda kiáltjuk a nemzetgyűlésnek: férfiak, magyar népünk választott képviselői, elérkezett az ideje annak, hogy ti az üszök és romhalmaz felett egy tisztább, becsületesebb, igazabb magyar világot teremtsétek. Itt van az ideje annak, hogy *idegen befolyástól menten* rálépjétek arra az utra, amely elvezet népünk erkölcsi és anyagi ujjaszüle-

Szondolat

téséhez. Nem szép szónoklatokat várunk tőletek, hanem megváltó tetteket. Nem szószátyárságot, marakodást és tülekedést, hanem produktív, alkotó munkát.

Még kell teremtenetek a *magyar társadalom egységét*. De ezt csak úgy tudjátok megtenni, ha igazságot szolgáltattok abban a nagy perben, amely a tőke és a munka között folyik, ha át vagytok hatva a keresztény világfelfogás fenségétől, a szociális gondolat szentségétől. A dolgozó keresztény milliók *bátor szociális reformokat* várnak tőletek, hogy ne legyen itt senki, aki produktív munka nélkül milliókat harácsol és ne legyen senki, aki magára hagyottan és kitaszítottan baromként tengődik. Nem elvi kijelentéseket várunk és kérünk, nem is bölcs fejtegetéseket, hanem a *suum cuique tribuere* eivének gerinces, megalkuvás nélküli megvalósítását. A nyomor és nélkülözések közt vergődő embereket ki kell ragadnotok a lázadás és kétségbeesés karjaiból. Hogy pedig ezt megtehessetek, keményen és irgalom nélkül le kell csapnotok a nyomorból aranyat préselőkre, az élelmesekre, a mindig felülkerekedő kufárookra, akik szentelen göggel terpeszkednek a halódó magyar nép fölött. Ezen a ponton alkudni nem lehet.

Intézményesen biztositanotok kell a magyar nép uralmát a törpére nyírbált országban. A keresztény kurzus eddig jóformán csak mint jelszó hatott, *most már szeretnők látni, hogy a jelszóból valóság legyen*. A kulturá-

lis és gazdasági életnek legtöbb fontos pozícióját még mindig közénk származott idegenek birtokolják, akik, — ha majd a keresztény magyarság ébersége lankad, — újból felboríthatnak itt mindent. Nem lehet tünni, hogy a magyar rabszolga legyen abban a hazában, amelyért vérént ontotta. A politikai hatalommal be nem érjük, mert jól tudjuk, hogy ez keveset ér kulturális és gazdasági erő és szervezettség nélkül. Kulturában erős Magyarországot, tudásban gazdag magyarságot akarunk. Politikai kereteinket széttörhette az erőszak, *nekünk egy fölényes és mély magyar kultúra erejével kell összefognunk minden élő magyart, lakjék határainkon belül vagy kívül*. A magyar tudomány és művészet erejével kell részt vágnunk ezeken a fojtogató határokon. Biztositanunk kell a magyarság fölényét gazdasági tekintetben is, mert enélkül a kulturális fölény sem lenne biztosítható.

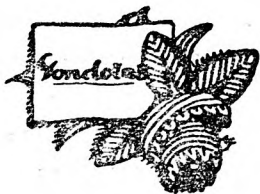
Jól tudjuk, hogy mindezt a munkát a nemzetgyűlés magában nem végezheti el, hanem a munka orozslánrésze a magyar társadalomra vár. De az előfeltételeket a nemzetgyűlésnek kell megteremtenie. Hogy ezt megtehesse, ahhoz sok önzetlenség, komoly munka, belátás, a pártszempontokon felülemelkedő objektivitás kell. Vajjon megvannak-e ezek a feltételek a nemzetgyűlésben? Adja Isten, hogy meglegyenek.

Bizalommal üdvözöljük a nemzet választott képviselőit.

B. I.

Riport az égből.

Marconi még a háboru alatt nyilatkozatot tett egy angol ujságírónak a villamosság újabb eredményeiről és felfedezéséről, a dróttalan távirónak szerepéről. Már akkor elárulta, — titokzatosan, mint ahogy a dán királyfi beszél a szellem jelenéséről, — hogy készüléken következetes és rejtélyes jelenségeket vesz észre, melyeket nem tud megmagyarázni. A villamos szikra utját erős áramok zavarják és más magyarázat híján fel kell tennünk, hogy egy bolygóról villamos jeleket kapunk. Valamit közölni akarnak velünk.

A Föld és a Mars.

Azóta a jelek ismétlődtek és ma már *Marconi* nem tartja kizártnak, hogy ezek egyenesen a Marsból érkeznek, arról a bolygóról, melynek a távcsövek észleletei szerint sokkal ősbibb a kulturája, mint a Földé, értelmes lények, talán emberek laknak rajta, kik sok évezredes munkával mértánias, szabályos csatornákkal kötötték össze az ott levő tengereket s a csatornákat egymás között, a bolygót vízpárás levegőburok veszi körül, akár a Földet, a hegyeik ormán hó fedezhető fel és sárgás-vörösen ringanak a gabonavetések a nap fényében.

S a Marsból — mint *Flammarion* írja — minden este látják a Földet, mely számukra egy ragyogó, élesfényű égitest, akár a mi esthajnali csillagunk. Ha csakugyan magasabbrendű emberek laknak ott, nagyon izgat-

hatja őket ez a közeli bolygó. 1920-ban pedig sikerült eljuttatni ide az első hirt, melyet mi is észrevettünk.

Keresnek bennünket!

Lehetséges ez? Ezt a rejtelmes hirdadást, melynek valószínűsége alig annyi, mint egy az ezerhez, kiemeljük a sürgönyök óceánjából, a nagyon is való tények zürzavarából s úgy érezzük, hogy a földgolyó véres civódása és vajudó harca hozzáképest potomság. Ha ez csak valamiképp is igaz, akkor az egész világháboru békaegérharc volt és az emberiség mostani szenvedését egy kis náthához lehet hasonlítani. Gondoljátok meg, testvérek, hogy keresnek bennünket, nem a magyarokat és németeket, nem a norvégeket és hindukat, hanem az embereket, öntudatos lények, akiket mi nem ismerünk, egy más csillag világpolgárai közölni akarnak velünk vaiaimit. Mióta a világ áll, sohase történt ilyen forradalmas esemény. Pusztán a gondolatnak árnya is elegendő, hogy minden harcot abba-hagyjunk, a fegyvereket letegyük és arcunkat az égnek emeljük. Mert sohase feledjük el, hogy itten csak foglyok vagyunk, a születésünk és halálunk börtönében. Az ég fölöttünk nem szinpadi diszlet, hanem börtönünk fala. Képzeljétek el, hogy most más bolygók lényei, kik már évezredek óta figyelnek bennünket leleményes elmével, és nézik erős nagyítóüvegen át a halálos tusát és gyümölcstelen harcot, meglelték a módját, hogy villamosság utján érintkezésbe lépjenek velünk, kiszabadítsanak a börtönünkből és közöljék velünk, hogy a világ teremtése óta micsoda titkok vannak bölcsönkben és koporsónkban, milyen módon szabadulhatunk meg a

Szöveg

rák és a gümőkör átkától, hogyan tiszerezhetjük meg rövid életünket, és az emberiség miképen élhetne szabadon, boldogan és elégedetten. Nem, még sokkal fontosabb titkokat tudhatnánk meg onnan. Olyan titkokat, melyekről még nem is merünk álmodni.

A sürgönyjelek.

A Marconi-ház főigazgatója, Mac Callum mérnök, a következő érdekes felvilágosítást adta a Daily Mail tudósítójának:

— Marconinak az a véleménye, hogy a jelek sokkal gyakoribbak, semhogy véletlennek tekinthetnők. Most már, ha feltesszük, hogy a Holdból vagy a Marsból erednek, a következő kérdés tolu fel: miképen adhatják le a hirt az idegen bolygóbeliek sürgönyjelekben. Ha elfogadjuk, hogy a Mars, ahonnan a jelek valószínűen származnak, lakott terület, mint ahogy sok tudós, köztük Lowell tanár is hiszi, akkor erre megvan a magyarázat. A Marslakók valószínűen sokkal magasabb műveltségűek, mint mi vagyunk. Talán már több száz év óta ismerik a dróttalan távirót. Ha pedig van *nagyobb érzékeny készülékük, akkor elfoghatták a földről érkező hireinket és kisilabizálhatták az értelmüket. Mi a háboru alatt ugyanigy tettünk a német dróttalan táviratokkal.*

Mi a Marslakók programja?

— Ha pedig ez birtokunkban van, akkor majdnem bizonyos, hogy programjuk is van és érintkezésbe akarnak lépni a földdel bizonyos időközökben. Ez olyan kérdés, melyet pontosan meg kell vizsgálni, mielőtt bármint is nyilatkozhatnánk. Azok a

jelek, melyeket Marconi kapott, egyforma erősségűek minden országban. Sebessége (száznyolcvanhat) 186,000 mértföld másodpercenként. *Azt mondani, hogy a dróttalan táviró a Marsból nem jöhet a földre, botorság.* Ha van hozzá elég erős készülékük, akkor a távolság semmi.

Egy francia csillagász.

Brundy francia csillagász ezeket mondja:

— Valamint a háboru alatt is sikerült a gránátot nagyon nagy messzeségbe kilőni azon az elven, hogy a lövedék előtt, minél magasabba lövik, annál kisebb a levegő ellenállási ereje, azonképen a dróttalan táviró hullámai is nagyon messze elmehetnek. Hogy mi ez a távolság, ezt nem tudjuk, mert nem távolodhatik el annyira a földtől, hogy megállapíthassuk. De bizonyos, hogy a probléma foglalkoztatja a közvéleményt. A francia tudományos akadémiában százezer frank díj van letéve annak a tudósnak a jutalmazására, aki először tud érintkezésbe lépni egy bolygóval.

Ellenben a díj adományozója meglehetősen ravasz. Pierre Guzman ur kikötötte, hogy ez a bolygó nem lehet a Mars. Százezer frankért legalább is a Sziusszal vagy a Saturnusszal kell eszmecserét folytatni.

A Marsba a messenger-boy küldönc-dija kisebb.

Az utolsó hir, melyet a dróttalan táviró közvetített, közvetlen a világháboru kitörése előtt érkezett: Svante Arrhenius, a dán csillagász észrevette, hogy a Marson nagyon erős fényfoltok és kisugárzások vannak, mintha valami kétségbeesett jelet akarna adni nekünk. Most már egy

Szendelő

éve ismétlődik ez a közlés más formában. Keresnek bennünket. Az összeköttetés még nem jött létre, a telefonkagyló recseg, a csengő álmosan, betegen berreg és mi nem tudunk jelentkezni. A vidék keres bennünket, — és micsoda vidék! — a világegyetem és a csillagok beszélnek hozzánk. A központban valami zavar van. Az, akit felszólítottak, nem egészen érti a jelet, a hívónak pedig a nagy-nagy központból ezt válaszolják: „A Föld nem jelentkezik . . . mással beszél . . .“ A Mars lakók telefonja pedig bűg, mint mikor a József központ hirül adja, hogy az illető szám el van foglalva.

Eberek, ne beszéljetek mással, ne beszéljetek egymással se, ne veszekedjetek és civódjatok, hiszen ugyse intézhettek el semmit. Az égi telefonhoz hívnak benneteket nagyon fontos ügyben. Próbáljatok talán a csillagokkal beszélni.

A titokzatos S.

A *Daily Mail*-ben Marconi a következőt nyilatkoztatja ki:

— Ujabban nagyon *furcsa zajokat és jeleket kapunk*, melyeket úgy kell tekintenünk, mintha a földöntulról jönnének. Az S betű (három vonal) gyakran visszatér ezen a tulvilági nyelven. Mindez nemcsak Londonban, New-Yorkban történt egyszerre, de a jeladás erőssége is egyforma volt. Mindezideig semmiféle bizonyítékunk sincs arra vonatkozóan, hogy honnan jönnek ezek az áramok. Lehet, hogy a nap kitörése okozza. De nem zárom ki azt a lehetőséget, hogy *más csillag igyekszik összeköttetést létrehozni a földdel.*

Marconi az elméletét a tavasszal akarja teljesen beigazolni, április hó-

napban, mikor a Mars majd egész közel lesz a földhöz, és a jeleknek *huszonötször erősebbeknek kell lenniök mint mostan.*

A titokzatos S betűről még a következőket mondotta:

A jelzések, melyeket kapunk, hangok, de jelek is lehetnek, — nem tudom még, hogy mik. Csak úgy vagyunk képesek megérteni ezeket, ha föltesszük, hogy sokkal hosszabb elektromos hullámok is vannak, mint a mieink. Gyakran sokáig kell várakozni, hogy valamit halljunk, amikor is a *hangokat husz percig, egy fél-órát lehet észlelni.* Ezek a hangok nagyon áthatóak, gyakran három vonással jelentkeznek, melyek a távirójelek szerint egy S betűt adnak ki, de vannak hangok, melyek más betűket jelentenek.

Igen érdekes a Londonban megjelenő *Globe*-nek a magyarázata:

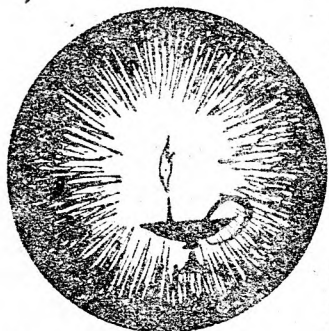
— A három vonal, mely gyakran ismétlődik, tulajdonképpen *egy háromszöget jelent*, s az a körülmény, hogy háromszögről tesznek jelentést egy másik csillagról, elegendő annak bebizonyítására, hogy küldői értelmes lények, akik ismerik Euklides elméletét.

A *Pall. Mall. Gazette* pedig ezt írja:

— Lehet, hogy a Mars-lakók az Einstein-elméletet akarják velünk megvitatni, mely reájuk éppen úgy vonatkozik, mint reánk . . .

Szerény véleményem szerint. . .

Örömmel halljuk és olvassuk, hogy napról-napra újabb és újabb közgazdasági vállalatok, szövetkezetek alakulnak keresztény tőkével,

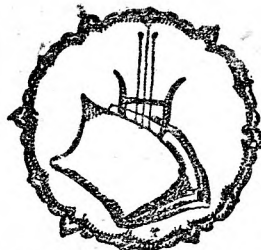
keresztény emberek vezetése alatt, kifejezetten keresztény cégtáblával. Lesz keresztény bankunk, áru-üzletünk, biztosítónk, fatermelőnk stb. stb. Egyesek — amint hallom — keresztény kiházasítási és temetkezési szövetkezet, illetve vállalat alapítását is tervbe vették. Mindez nagyon kívánatos, örvendetes, sőt elengedhetetlen. Azonban — ne méltóztassanak kérem rossz néven venni ezt az okvetetlenkedést — mi attól tartunk, hogy az új alapítások körül bajok történnek. Nagyon félünk attól, hogy az alapító urak közül többen abban a tévhitben leledzenek, hogy a jóakarát és a lelkesedés nagyszerűen pótolják a hozzáértést, a szaktudást, az üzleti szellemet. Pedig dehogy. Mély tisztelettel hajlunk meg a becsületes szándék, a buzgó igyekezet, a fáradságot nem ismerő ügybuzgóság előtt, de le kell szögeznünk azt az ősi igazságot, hogy aki nem tud arabusul, az ne beszéljen arabusul. És ha mégis beszélni akar, akkor . . . vegyen maga mellé tolmácsot. Igaz, hogy nálunk rendszerint mindenki azzal szokott foglalkozni, amihez legkevésbé ért, és az emberek többnyire csak véletlenül kerülnek arra a helyre, ahova valók és ahol meg is állják a helyüket, de ez a módszer annyira helytelennek bizonyult a múltban, hogy most már végérvényesen szakítanunk kellene vele. Igen nagy anyagi és erkölcsi kár származnék abból, ha hozzá nem értő, kontár emberek kátyuba süllyesztenék ezeket a derék vállalkozásokat, éppen ezért

a pozíciók betöltésénél elsősorban azt méltóztassanak tekintetbe venni, hogy ki ért a dolgokhoz és ki nem. Boldogok volnánk, ha figyelembe vennék szerény véleményünket.

Egy vers mögé.

Reb Mayer Litvák a Hortobágyon.

Most kerül a kezünkbe dr. Patai József „zsidó hetilap”-jának, a *Múlt és jövő*-nek febr. 13-iki (magyarán: 5680. teth 24.-i) száma, amelyben Patai

Edith vezércikkét ír „Egy vers elé.” A vers, amelyről szó van s amely a vezércikk után olvasható, kitől mástól származna, mint Kiss Józseftől és ki másról szólna, mint az ő dicsőséges nagyapjáról, Reb Mayer Litvákról? A vezércikk elragadtatva nyilatkozik „a fehérfejű poéta belső megélésekben dús életének minden fájdalmas tapasztalatáról”, nyilván megelégedve a fehérfejű poéta külső, bankpénztári megéléseinek boldogabb tapasztalatairól és azt mondja a Reb Mayer Litvákról szóló legendákkal kapcsolatban: „A zsidó és magyar psziche összeolvadásának alig van szebb irodalmi dokumentuma, mint ezek a legendák és talán éppen azért settenkedik ott nyomukban a fájdalmas érzés: *határák* ez a vers, egy békés, tisztultabb idő záróköve, egy gyönyörűen cizellált kapu, amely halkán becsukódik és mi itt maradunk a kapun kívül a sötétben, ahol *nemzetiszínünk a fekete gyász*.” Már most nem tudjuk, *határák*nek vagy kapunak tiszteljük-e a megvezércikkelt verset, de mindenesetre el kell olvasnunk, oda kell állnunk ama kapu tövébe, amelyen — mint Patai Edith urhölgytől értesülünk — a

fekete gyász nemzetiszínével rekedt kívül a kegyetlen gójok által előidézett végbeli megszállások kinjaiban, kétségbeesésében és fájó szolidaritásában vonagló, a vörös gajdeszből még alig ocsudott, az ácsorgás, a vagonlakás, a lerongyolódás minden szörnyiségével megvert szegény zsidóság, szemben a barokat megtöltő, elegáns, vastag szivarral járó, pezsgőző, városokat és vármegyéket ezüsttálcán elpotyázó kereszténységgel?

Kiss József verse azzal kezdődik, hogy „a szikes fenyéren, a homoktenger kellős közepén“ Reb Mayer Litvák összetalálkozott Bolond Istókkal, az „andalgó legény“-nyel. Szóba-ereszkednek és természetesen Litvák az, aki „győzte nyelvvél, A felelettel hamarabb készült el“. Reb Mayer Litvák azt a meglepő kijelentést teszi, hogy ő a végtelen időkből jön, mindig ott volt, hol „friss élet pezsdült“, amit az ókori történelem adataiból épügy igazolni tudunk, mint a mai Budapest bábelének látványából. „Mindig csak türt, de bátor és szabad“ legénynek mondja magát Reb Mayer Litvák és a világháború rettenetes frontjai felé kacsintva nem késik kijelenteni, hogy ezenfelül „mindentütt ott, hol népek sorsa eldül, a halál örök folyama szakad.“ Pontosabb topográfiai meghatározással a költő nem szolgál és így nem von demarkációs vonalat a Sturmlinie és a konyhák, trének és irodák bátorságosabb terepe közt, ahol ama bizonyos „frissebb élet“ pezsdült, szembe a magyar honvédek ama vonalaival, ahol a vérnek folyama szakadt. Költői szabadság dolgában általában jól bírja magát az agg költő, mert Nérót és a keresztényüldözést, a cirkuszok mártírtömegeit csodálatos módon fájának sajátítja ki, mondván: „Róma pernyéje álmomat meglöptá

És nekem moccannom sem volt szabad.

Lágyékomból mártirokat ontva, egy új, hatalmas istenség szakadt.

Kisajátítván magának Jézus Krisztust, a különben ősellenséget, meg-

jegyi róla olyan hangon, mint mikor valaki kelmeminőségeket magyaráz a vevőnek:

„kevésbé zord, de lágyabb, tetszetőbb,

Mint kit imádtak a megkövezők.“

Majd áttér csendes célzásokkal az inkvizícióra s elmondja, hogy Hispaniából is kitessekelték, *„Hajónk megfurta a szent szeretet.“* Nos, a mi szegény magyar hajónkat valami más furta fenékbe kétszer egymásután, de erről Bolond Istók nem replikáz, egyrészt azért, mert a költeményben a polgári jogegyenlőség megszokott módján csak Reb Mayer Litváknak van joga beszélni, másrészt mert talán nincs egészen informálva.

Az önmagában is meglehetősen gyenge vers olvasása után nem értjük, miért szánta Patai Edith urhölgy ezt a zöngeményt harci szekercének Szabó Dezső és Herczeg Ferenc feje ellen, mert nyíltan is kijátssza ellenük, mondván az ő magyartalan stíljükkel szemben azt, hogy „nyelvében a magyar levegő zamátja, melegségében a magyar rónák melegje.“ Végkép nem értjük azonban, miként akarja ezzel a versezzel „a zsidó és magyar psziche összeolvadását“ dokumentálni? A versből csak Reb Mayer Litvák körmönfont és önimádó pszichéjét látjuk s a végén azt a vallomást kapjuk:

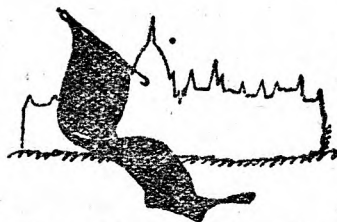
„Üznek, gyilkolnak, mint már szokás,

Hányadszor, hányszor, csak az Isten tudja,

Külön Istenünk, aki ránk vigyáz.“

A költő aztán elsírván szőnyegekkel dúsan fölszerelt lakásában, hogy nemzetiszíne a fekete gyász, s hogy „sokan vannak és hogy az erejükből futja“, — amit kétségtelenül helyben kell hagynunk, — ravasz célzással így fejezi be: *„de erről a hallgatás többet mond, — sokat.“* Nos, erről az egész kérdéstről a nyílt beszéd mondana nagyon sokat, de hiszen eleget elárult Kiss József így is. Kiss József, aki versében is — mint látjuk — sok mindent elhallgat s ez a bölcs elhallgatás a versnél jóval „többet mond, sokat.“

Interpellációk.

Kérdéseinket nem feltétlenül a nemzetgyűléshez intézzük. Még feltételesen sem. Ha-

nem a magyar közvéleményhez. Az azután intézkedjék, ha kell, illetékes helyen s ha arra tartozik, a nemzetgyűlésen is.

Interpellációkkal minden héten fogunk kedveskedni s ezt a szót nem vonjuk vissza, mert ami néhány embernek nem kedves, annál kedvesebb a — felebarátaiknak. Ime:

1. Igaz-e, hogy a Bécsi Magyar Ujságot megvették Göndör Ferencék? Igaz-e, hogy ezt a lapot a kommunista vásárlás előtt felajánlották megvételre a magyar kormány-nak. Igaz-e, hogy a kormány „nincs fedezet” kiáltással elutasította az ajánlatot s így Bécs öt-hatszáz ezer magyar lakosa kénytelen lesz bolsevista lapot olvasni, ha Bécsben megjelenő magyar lapra szóttyan kedve.

2. Igaz-e, hogy a Magyar Nemzeti Szövetség és a Területvédő Liga a nemzeti szövetség választmányi ülésén kijelentették, hogy pártpolitikával nem foglalkoznak s a Szózat politikai irányításáért kizárólag a szerkesztő felelős? Igaz-e, hogy ugyanazon a választmányi ülésen, ugyanazok az urak, — tehát a Nemzeti Szövetség és a Tevél vezetői — mégis megállapították, hogy „Ulain Ferenc dr. az eléje tűzött nemzeti, keresztény, agrár és pártonkívüli iránytól soha el nem tért”, szóval közösséget vállaltak a felelős szerkesztő politikájával?

3. Igaz-e, hogy Szép Ernőt a liberális lapok azért hasonlítják Shakespearehez, mert az Ernő gyerek zse? Igaz-e, hogy Shakespeare viszont nem hasonlítható Szép Ernőhöz?

Egy este a Hajléktalanok Menhelyén.

Ma este egy megrendítő film pergett le előttem, de ha önök azt hiszik, hogy moziban voltam: csalódnak. A Hajléktalanok Menhelyén jártam a Rottenbiller utcában, ahol elvonult előttem egy fantasztikus sereg — közel száz ember, — akik itt töltik az éjszakát.

Hat óra tájban becsöngettem a kaszárnya-forma ház kapuján. A gondnokné fogad, — értelmes arcu fiatal asszony, — elmondom neki, hogy miért jöttem, szeretném megismerni a ház lakóit. Bevezet a lakásába, közli velem, hogy a menhely lakói csak hét órára jönnek be, akkor van ugyanis a felvétel. Elmondja, hogy a házat régebben egy jótékony egyesület, október 15-e óta azonban a főváros tartja fenn. Száz férőhelyük van, de két ágy a szolgálké s így 98 embernek adhatnak éjszakai szállást. Azonban rendszerint többen jelentkeznek, ezeket elküldik az anyalföldi menhelyre.

Kérdősködöm. A lakók a legkülönbözőbb koru és foglalkozásu emberek. Vannak közöttük egészen fiatal gyerekek és hajlott hátú, reszketős öregek. Nagyon sokan közülük állandóan idejárnak, valóságos törzsvendégek. Erélyesen kell velük bánni, mert egymásközt civódnak és nem fogadnak szót. Reggel hatkor kelnek és 7 órára el kell hagyniok a menhelyet. A szállásért naponként negyven fillért fizetnek.

Sundolat

Hét óra van. A gondnoknéval bemegyünk az irodába. Nagyon barátságatlan hely, de a kályhában parázslik a szén. Leülünk egy asztalhoz, az asszony előveszi a törzskönyvet. Minden lakó sorszámot kap, utána beírják a nevét, életkorát, születési helyét és foglalkozását. Künn a folyosón már morajlanak a lakók.

Kezdődik a felvonulás. A szolga hármásával bocsátja be őket, sorsszám szerint. Rendszerint ugyanazt a számot, tehát ugyanazt az ágyat kapják meg minden este, hogy rend legyen. Aki megkésik, az utoljára marad. Illedelmesen jó estét mondanak, bediktálják a személyi adataikat, leteszik a negyven fillért az asztalra, a szolgáltól törülközőt kapnak és már mennek is pihenni.

Gyorsan folyik a felvétel, egyre újabb emberek, újabb arcok. Nagyon sajnáltam, hogy nem vagyok festő. Kábultan, szédülten, valami különös érzéssel nézem a menhely furcsa lakóit. Fáradt, öreg emberek jönnek, bátor nézésű daliás legények, fiatal gyerekek. Milyen titkok, milyen sorsok. Láthatsz itt alázatos, szelíd arcokat, tiszta és nemes homlokokat, bölcs és szomorú szemeket, de láthatsz ravaszul alattomos, gögösen dacos, állatián kegyetlen, brutális tekinteteket is. Jönnek mosolygó, tréfás emberek, jönnek halálosan komolyak. Félénkek és bátrak, nyíltszívűek és zárkózottak, reménykedők és olyanok, akik már mindenről lemondtak. Milyen furcsa emberek, milyen életek, milyen sorsok és milyen tragédiák! Milyen különbözők és mégis milyen egyformák. Mind-mind emberek . . .

Egy öreg zsidó áll az asztal előtt. K o h n Áronnak hívják, 1848-ban szü-

letett Szentesen. Arra a kérdésre, hogy mi a foglalkozása, ezt mondja: m a g á n z ó vagyok. Kérdem tőle:

— Azelőtt mi volt K o h n bácsi?

— Szappanos voltam vidéken. Jelenleg magánzó vagyok!

Daliás, intelligens arcú fiatalember jön. Lopva rám-rám néz, látszik, hogy nyugtalanítja a jelenlétem. Nagyon szép, magyar neve van. Egy előkelő család viseli ezt a nevet. Magántisztviselőnek mondja magát.

— Állás nélkül van? — kérdem tőle.

— Igen — feleli. Egyébként pedig szolgálaton kívüli huszárfőhadnagy vagyok. Ugyebár ön újságíró?

Nem feleltem. A huszárfőhadnagy megkapta a törülközőt, a pléh számot és elment.

Jöttek azután szép sorjában a fantasztikus öltözetű lakók. Egy részük civilben, más részük katonaruhában. Voltak közöttük toprongyosak és rongyosak, voltak emberek kopott uri ruhában és voltak egészen rendesen, bár szegényesen öltözöttek is. Bukott kereskedők, munkanélküli gyári munkások, tönkrement kisiparosok, hadirokkantak, olyanok, akik most jöttek haza a hadifogságból, olyanok, akik megszállott területekről valók, fiatal gyerekek, apátlan-anyátlan árvák, utcai árusok és rikkancsok, favágók, szénhordók és napszámosok. Jött egy festőművész, egy könyvelő és egy nyugalmazott rendőr. Többen közülük csak most jöttek ki a kórházból. Egy-némelyik erős alkohol-illatot áraszt maga körül.

Egészében pedig egy titokzatos, páratlanul érdekes, szivetfacsaróan különös társaság ez. Hány közöttük a züllött, hány a szerencsétlen, ki tudná azt megmondani?

Szindolat

Egyiknek egészen össze van zuzva az arca és tele van vérrel. A gondnokné megkérdi:

— Hát magát mi lelte?

— Elestem a lépcsőn egy zsák szénnel. Egészen csuffá tettem magamat! — feleli nagy nyugalommal. — Bezzeg, ezt nem fizetik meg a nagyságák.

A könyvelő ur nagyon sovány szegény, csont és bőr az egész ember, rettenetesen köhög. Ugy látom, nem sokáig lesz már szüksége szállásra a Hajléktalanok Menhelyén. Állandó szállást fog ő kapni nemsokára. Elmondja, hogy kilenc évig volt könyvelő a Müller-gyárban.

— A kommunisták tettek tönkre — mondja a küszöbön — és fuldokolva köhög utána.

— Még nem jártunk végén a sornak, amikor egy beteges külsejű, fáradt, szomorú ember áll a gondnokné asztala elé. Ezt mondja:

— Drága ragysád, én most jövök a kórházból — itt az irásom — nagyon beteg vagyok még mindig, fázom és alig bírok járni, legyen olyan kegyes, vegyen fel engem is.

A gondnokné megnézi az irást.

— Nem lehet, barátom. Csak kilencvennyolc hely van, ezek pedig mind be vannak töltve. Ha valaki nem jön be, akkor itt maradhat. De nem biztathatom. Menjen ki a folyosóra és várjon...

Az ember kétségbeesetten néz a gondnoknéra, összetett kézzel kéri:

— Drága ragysád, ha már így van, csak azt tessék megengedni, hogy ide ülhessek a kályha mellé. A folyosón nagyon hideg van.

A gondnokné megengedi. A beteg pincér behuzódik a kályha mellé a

sarokba, behunyja a szemét, kéjjel szürcsöli, habzsolja a kályhából kiáradó meleget.

Vége a felvonulásnak. Páran nem jöttek be a törzslakók közül. A pincér itt maradhat és még egy-két ember a várakozók közül. A többieket elküldik az angyalföldi menhelyre.

A gondnokné gyertyát vesz a kezébe és felvezet az emeleti hálótermekbe. Fehérre meszelt falak, kőlépcsők. Szomorú gázláng pislákol a lépcsőházban.

Az emberek már jórészt lefeküdtek, egyrésztük most vetkőzik. Néhányan már alusznak is. A hálótermeket fűtik. Barátságos meleg van. Amint végigmegyünk a termeken, kíváncsian felfigyelnek. Az egyik ember megfordul, kilátszik a csupasz válla és melle, nincs inge a szegénynek. Egy tréfás arcú ember kolbászt vacsorázik. A hálótermekben világítás nincs.

Sóhajok, köhögés, halk beszédek. A gyertya sápadt fénye ráesik az alvók arcára. Ezek már boldogok. Vajon miről álmodhatnak?

Baróthy Bálint.

A hizott sertés utja az ebédlőszőnyegig.

Pesti történetek a zsirról és egyéb csereüzeletről.

Mottó: Hizott sertést ad cserébe szebb ebédlőszőnyegért Endre Zsigmond főszolgabíró Kiskunfélegyházán. Választ következő címen kérem: Barakovics Lászlóné, Budapest, VII., Wesselényi-utca 74.

Vezércikkre kívánczó téma, hogy miként indul el a kiskunfélegyházai főszolgabíró ur hizott sertése ebédlőszőnyeget keresni, vagy jobban mondva és megfordítva: hogyan vándorol el az előkelő pesti perzsa és szmirna egy kis jó testedző vidéki turnéra, hogy ezen eleddig példátlan önmegtagadása révén egy kis jó zsirozóhoz juttassa a hétszüksztendő jegyporciók Prokrustes-ágyába kényszerített pesti beamter-családot.

Megvallom, jómagamat is izgatott a szebb ebédlőszőnyegért hizott sertést kínáló kishirdetés, bár utólag beismerem, hogy nekem nincs egy akkora darab ebédlőszőnyegem sem, mint a tenyerem és hizott sertés annál kevésbé rőfög az ólamban, de mégis kíváncsi voltam arra a diszfelvonalásra, amely a zsirszükiben szenvedő szőnyegtulajdonosok részéről *Barakovicsné* öngagsága ajtaja előtt kifejlődik. Csakhogy kissé elkéstem a látványtól, mert sokan megelőztek és amint öngagsága személyesen volt szíves nekem elmondani, a pályázók kvantitása messze mögötte

maradt a kvalitásnak, vagyis sokan jöttek holmi ugynevezett nyírott és más közönségesebb szőnyegeiket felkínálni az isteni zsiradék ellenében, ámde a szőnyegen forgó sertés sulya meghaladja a másfél mázsát és pesti pénzértéke ma 20—30 ezer korona, amiből egészen logikusan következik, hogy csakis elsőrendű szmirna vagy perzsa lehet az ellenértéke.

A szakszerű felvilágosításból önként adódik a konzekvencia, hogy Pesten a valódi szmirnák és perzsák már kevésbé találhatóak a zsirozóhiányban szenvedők ebédlőiben. Azért irtam szándékosan, hogy már, mert ismerjük a meglehetősen kalandos utat, melyet a puha és bársonyos tapintású szmirnák, többi értékes butortársaikkal egyetemben, a legutóbbi inséges és fagyos hónapok alatt megtettek a fixjövedelmű családok ebédlőjéig. Tehát: körülbelül, akinek ma valódi szmirnája van, az nem szorult a kiskunfélegyházai szolgabíró ur cserehizójára, akik pedig rászorultak — óh, édes Istenem, de mennyien! — azok már csak úgy, szőnyeg nélkül tapodják az ebédlő parkettáját.

Papirosbankóink elértektelenedésének hasonló groteszk és ijesztő példái bujkálnak most a napilapok apróhirdetéseinek dzsungeljében, ahol már nem is ritkaság, hogy valaki *lakásért* vagy *butorozott szobáért*, pénz helyett, *lisztet* vagy *szenet* kínál lakbér gyanánt. De megfordítva még talán többször van, amikor a lakásadó keres olyan lakót, aki élelmiszerral ellátja. Az sem utolsó dolog, amit egy Csörsz-utcai hölgy tett közzé a kishirdetéseiben. Ugyanis egy *jobb, hosszú női kabátot* keresett zsir ellenében. Más helyen egy állásnél-

Szombat

küli, éhező tisztviselőnő hívja fel az érzékeny szívlű emberek figyelmét arra, hogy néhány kiló *husért* és *szalonnáért* cserébe adná jóállapotban levő *szkunksz-muffját*. Egy régi ismerősöm beszélte el a mulatságos esetet, hogy régl hordárját a minap magához intette, hogy vinne el egy levelet a Lipót-körutra. A vörössapkás utonálló talán már kissé megöregedett, hogy olyan nehezen mozog. Kiderült, hogy a fürgeség hiánya szorosan összefügg azzal a körülménnyel, hogy a derék számozott közszolga ma már csak *lisztért* vagy *zsirért*, esetleg jobbfajta *szénért* hajlandó szerelmes levelet kézbesíteni a lipótvárosi gavallérok és hölgyek számára.

De minden eddigit fölülmul az, melyet a minap egy éjszaka egy ismeretlen telefonáló ur követett el velem szemben a cseresznye dűsan virágzó terén. Éjfél tájban erős telefoncsilingelés ugraszt ki az ágyból.

— Halló, itt *Podvinecz*.

Meg sem várva a viszontbemutakozást, folytatja rettenetes recsegő és harsogó rapszódiaival:

— Ja, ja, persze már azt hitte, hogy békét hagyok azzal a jó üzlettel... Na majd a *Podvinecz* nem szalad a jó bót után, mert ő ilyen fiu...

— ?

— Persze, hát hogy is van? Ugye kétszázról volt szó?

Most már kezdtem magamat beleélni abba, hogy a derék *Podvinecz* valami üzletfelével összetéveszt.

— Természetes, hogy kétszázról — feleltem meggyőződés nélkül.

— No hát egy kicsit sok, de magával nem alkuszom, kedves *Eibenschütz* ur. Megadom. Prima, jó *zsr* adok.

Fölötte kíváncsi voltam, hogy nekem vajjon mit kell adnom *cserébe* azért a kétszáz kiló *prima zsr*ért és azért óvatosan megkockáztattam a kérdést:

— Na ja, kétszáz kiló. És mit kap ön, talán csak nem ingyen adja?... Csak nem gondolja...

— A maga koponyája, ugy látszik, egészen begyepesedett. Ugy tesz, mint az ártatlan gyerek, aki semmit sem tud. Hahaha... Nagyon jó... Adja maga a *prima bérletet* és azt az izét...

— Mizét?

— Hát azt az öt szekér fát, meg az összes kanavászt a fehér butorral. Ugy tesz, mintha nem tudná... De mit is prézsmítálok én magával éjfélkor telefonon? Jöjjön föl délelőtt a bőrzére és hozza magával az ópuszokat.

— Föltétlenül ott leszek az összes ópuszokkal.

És gyorsan visszaakasztottam a kagylót a horogra. Visszabujtam az ágyba és sokáig azon töprengtem hogy milyen jó is annak, aki ma kétszáz kiló *zsr* fölött uralkodhatik, az birtokba veheti és meghódíthatja vele fél Budapestet. Nekünk, szegény *zsr*-talan és szőnyegtelen ágrólszakadtaknak legfőljebb csak abban telhet némi vigasztalásunk, hogy végre az Emke-kávéház sarkán kivirított a sárga kukoricamálé és potom két koronába kerül darabja. Aztán meg hogy tegnaptól a Rákóczi-uton megint előbujt zsákjával a pattogatott kukoricás ember.

(-dl-)

Kisértetek. A csillagatlan magyar éjszakában kísértetek járnak. Már-már föleszméltünk, már-már kijózanodtunk s most újból belopakodik közénk a multnak visszajáró, gonosz szelleme. A pártoskodásnak, a széthúzásnak veszedelme fenyeget. Körülöttünk az óriási, ellenséges világ s mi magunk, kicsinyek, gyengék, erőtlének vagyunk. **Kié legyen a hatalom?** — ordítják innen is, túl is. Könnyű a felelet. A magyarságé. Minket nem izgat az a kérdés, ki lesz a miniszterelnök, kik kapnak miniszteri bársonyszéket, nem törődünk azzal, hogy kik lesznek főispánok és kormánybiztosok. Minket csak egy dolog érdekel. **Mi lesz a magyarsággal, mi lesz az országgal, mi lesz a dolgozó keresztény milliókkal?** Ezen töprengenek az urak, előlött aggodalmaskodjanak. Mi tisztán látjuk a helyzetet. A konszolidáció — hála Istennek — utban van, a kedélyek valamennyire megnyugodtak, de a lelkek mélyén megoldásra váró problémák háborognak, a társadalmi organizmus még mindig beteg a láztól, a kínos vajadásoktól. Ezen csak egy orvosság segít: a céltudatos, alkotó munka. Aki pedig ilyen körülmények között pártoskodni akar a bársonyszékért, a főispán-ságért vagy — Isten tudja — miegyébért, azt félre kell lökni, mint egy utolsó rongyot. Az egyesek vannak az összességért és nem megfordítva.

Uj egyesület.

Mint biztos forrásból nyert értesülést, közöljük olvasóinkkal, hogy az elmúlt héten egy dob-utcai rituális étterem külön helyiségében új egyesület alakult. Az egyesület neve:

Árdrágitók és Lánckereskedők Országos Egyesülete.

Az egyesület tagja lehet mindenki, aki lánckereskedésért, illetve árdrágitásért büntetve volt. Az egyesület hivatalos nyelve: a jiddisch. Tagsági díj szakmák szerint. Az egyesület címere: kék mezőben aranylánc, amely egy stiltzált libamáj köré csavarodik.

Az egyesület programja nagy munkamezőt ölel fel. Gazdasági téren a hazai kereskedelem felvirágoztatásáért küzd, szociális téren a tagok érdekeiért száll sikra. Kulturális téren — részben ismeretterjesztő előadások rendezésével, részben népszerű röpiratok útján — mindent elkövet, hogy a közönség körében a lánckereskedést és árdrágitást illetően elterjedt téves felfogások háttérbe szoríttassanak. Politikai téren pedig minden erejével küzd a fehér terror ellen.

Mindenki, aki szakmáját szereti, jelentkezzék a titkári hivatalban!

Szerkesztői üzenetek.

K. F. Teljesen osztjuk a felfogását. Mi sem örvendünk azon, ha keresztény politikusok és lapok egymás között marakodnak. Mi csak azért marakodunk, hogy kibékitsük őket. **Szekely.** Ön azt írja, hogy **Ugron Gábor**, a rabonbánok ivadéka konjunktura-lovag. Dehogy! Ő demokrata. **Aggódó hadimilliomos.** Kérését, hogy a háboruban és a forradalom viharában károsult hadimilliomosok érdekében indítsunk akciókat, sajnálatunkra nem teljesíthetjük. És pedig azért nem, mert — amint a költők állítják — oly szép az élet és mi nem akarjuk, hogy agyonüssenek bennünket. Egyébként ne tessék aggódni: lesz még szülő s lágy vagyondó. **Költő.** Keresse fel kérem — lehetőleg a hajnali órákban — **Kassák Lajost** vagy **Mácza Jánost.** Ők bizonyára zokogni fognak a kéjgyönyörtől, ha ezt a verset felolvassa nekik. Mi még egészségesek vagyunk. **H. M.** Kemenes ur elutazott.

Egyetlen keresztény képes hetilap a
„Képes Krónika”
Képei aktuálisak, kiállításuk páratlan,
elbeszélései élvezetesek. — Kérjen mu-
tatóváltást. — Egyes szám ára 3 K.
Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-u. 11. szám

EGYPTOMI DOHÁNYPÁC
a legrosszabb dohányt is finommá
és illatosabbá teszi. 100 gr. do-
hányhoz elegendő próbaüveg 10
kor. Egy kgr. dohányhoz elegendő
55 kor. és postaköltség. Szállítja
**CITY DROGÉRIA, IV., Eskü-ut 5. és
HOVED DROGÉRIA
I., Attila-körút 2.**

Brilliánst,
gyöngyöt, aranyat, plati-
nát és ezüstöt horribilis
áron vesznek.
Singer Testvérek
VII., Rottenbiller-utca 24.
Telefon József. 82-84.

Lola naplója
és egyéb elbeszélések.
Írta: Szerafim Blanka.
Kereszténycsaládok kü-
lönös figyelmébe ajánl-
juk a Közp. Sajtóváll.
(Gerlóczy-u. 11. szám)
kiadásában megjelenő
„A mi könyveink”
címtű sorozatnak ezt az
első kötetét. — Most
jelenik meg.
Ára 18 korona.

FOGADJON SZÓTI!
Mosakodják
**„MADONNA”
SZAPPANNAL.**
RADÓ DROGÉRIA
Budapest, Thököly-ut 7. szám.